

NOVINY

EURO
REGIÓN

TATRY

Ján Ferencák

Predseda Rady Združenia
Euroregión TatryPrimátor mesta
Kežmarok

Vážení členovia Združenia,

neúprosne plynúci čas nás opäť posunul pred prah najkrajšieho obdobia roka. Áno, opäť sú tu Vianoce a blížiaci sa nový rok 2024. Žijeme v uponáhľanom svete a Vianoce sú časom, keď sa aspoň na chvíľku zastavíme a spoločne zdieľame radosť, lásku a pokoj, ktoré nám vianočné sviatky so sebou prinášajú.

V tomto krásnom čase sa opäť vieme tešiť aj z maličkostí v kruhu rodiny, známych a priateľov. V úprimnom úsmeve, vľúdnom slove, či v ľudskom dotyku je ukryté veľké bohatstvo a v každom z nás to vyvoláva pocit šťastia, pohody a spolupatričnosti. Čas Vianoc je pre nás všetkých časom sebareflexie, ale taktiež nám pripomína, ako dôležité je budovať mosty lásky a porozumenia voči sebe navzájom.

Slovensko-poľská cezhraničná spolupráca sa zamerala na nové projekty z oblasti turistiky, cestovného ruchu a spolupráce medzi obyvateľmi a inštitúciami pohraničia. V oblastiach, kde to bolo možné, sme nezaháľali. Výsledky spolupráce za rok 2022 sme v máji 2023 vyhodnotili na Kongrese združenia. V novembri 2023 sa v Redute v Spišskej Novej Vsi uskutočnil 21. ročník Slovensko-poľského hospodárskeho fóra. Aj v tomto roku prevzali nad fórom záštitu obe Veľvyslanectvá za účasti pani Veľvyslankyne Slovenskej republiky vo Varšave Andrey Elschekovej Matisovej a pána Veľvyslancu Poľskej republiky v Bratislave Macieja Ruczaja a mesto Spišská Nová Ves. Témy tohtoročného hospodárskeho fóra boli nielen pokusom o analýzu, ale zároveň snahou nájsť konkrétne účinné riešenia. Okrem upevnenia cezhraničnej spolupráce fórum venovalo pozornosť rozvoju cestovného ruchu, infraštruktúry, investičných potenciálov, dopravného prepojenia medzi Slovenskom a Poľskom a ďalším témam. Pripravili sme 4. etapu strategického projektu Euroregiónu Tatry pod názvom Historicko-kultúrno-prírodná cesta okolo Tatier. Pracujeme na propagácii kultúrneho potenciálu a turistických atrakcií na území Euroregiónu Tatry. V rámci Fondu malých projektov sme v spolupráci s EZUS TATRY, zorganizovali školenie pre potenciálnych žiadateľov. Aj naďalej poskytujeme konzultácie k vyhláseným výzvam, sprostredkujeme cezhraničné partnerstvá a pracujeme na ďalších projektových zámeroch.

Vážení členovia, partneri a priaznivci slovensko-poľskej spolupráce, dovoľte mi, aby som Vám i Vaším najbližším zaželel pokojné a požehnané vianočné sviatky v kruhu rodiny. Do nového roka si určite spoločne prajeme predovšetkým dobré zdravie, mier a podmienky vhodné na tvorivú zmysluplnú prácu.

Prešovský samosprávny kraj ocenil výnimočné osobnosti za rok 2023

<https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/media/tlacove-spravy/ts2023/samosprava/psk-oceni-vynimocne-osobnosti-za-rok-2023.html>

Prešovský samosprávny kraj udelil šiestim laureátom najvyššie krajské ocenenia. Cenu PSK a Cenu predsedu PSK odovzdal už po 19.-krát, a to na prešovských divadelných doskách 14. decembra. Šesť výnimočných mien odznelo vo štvrtok (14. decembra) na Veľkej scéne Divadla Jonáša Záborského v Prešove v rámci slávnostného udeľovania Ceny Prešovského samosprávneho kraja za rok 2023. Medzi ocenenými sa ocitol folklórny súbor, cezhraničný partner, profesorka zdravotníctva, skladateľka, lesník i vydavateľ.

Prešovský samosprávny kraj (PSK) si týmto spôsobom uctil osobnosti a kolektívy, ktoré prispeli k rozvoju regiónu doma i v zahraničí v rôznych oblastiach života. Najvyššie krajské ocenenie Cena PSK 2023 bolo udelené trom laureátom a rovnako tri významné osobnosti z Prešovského kraja si prevzali Cenu predsedu PSK. Išlo už o 19. ročník tejto významnej udalosti.

„Som hrdý, že v Prešovskom kraji máme tak výnimočné osobnosti a kolektívy, ktoré svojim úsilím, vytrvalosťou a tvrdou prácou dosiahli v živote veľké veci. Vo svojom obore sú jednotkami a aj keď to nikdy nerobili preto, aby boli ocenení, túto cenu si právom zaslúžia. Rovnako im patrí naša pozornosť a vďaka za to, že reprezentujú nielen seba, ale rovno celý kraj i Slovensko. Tento rok sme však nezostali len doma, prekročili sme hranice našej krajiny a za dlhoročnú spoluprácu sme ocenili aj nášho poľského partnera z Podkarpatského vojvodstva. Verím, že táto spolupráca bude rovnako dobrá a prínosná minimálne ďalších 15 rokov,“ uviedol predseda PSK Milan Majerský. Autorkou udeľovaných ocenení je akademická sochárka Eva Fišerová.

Prvé zasadnutie Výboru malých projektov je za nami!

<https://www.fmp-tatry.eu/sk/aktuality>

Dňa 8. decembra 2023 tohto roku sa v Cezhraničnom centre vzdelávania Euroregiónu „Tatry“ v Nowom Targu uskutočnilo I. zasadnutie Výboru pre malé projekty programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027, vymenovaného Európskym zoskupením územnej spolupráce TATRY, správcom Fondu malých projektov.

Prvé zasadnutie Výboru pre malé projekty programu Interreg Poľsko - Slovensko 2021-2027 viedol predseda Zhromaždenia Európskeho zoskupenia územnej spolupráce TATRY, pán Štefan Bielač vo funkcii predsedu Výboru pre malé projekty programu Interreg Poľsko - Slovensko 2021-2027, spolu s pánom Bogusławom Waksmundzkim, podpredsedom Zhromaždenia EZÚS Tatry. Stretnutia sa zúčastnili zástupcovia poverených inštitúcií z Poľska a Slovenska. Na rokovaní Výbor o.i. schválil: Zoznam expertov pre kvalitatívne hodnotenie žiadostí o príspevok pre malé projekty a zoznam členov Komisie pre vybavovanie odvolaní spomedzi kandidátov navrhnutých Európskym zoskupením územnej spolupráce TATRY. Počas zasadnutia pán Miloš Handák, vedúci oddelenia Fondu malých projektov, predstavil stav realizácie projektu s názvom „Malé projekty – veľké efekty pod Tatrami“ programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027. Ďalšie zasadnutie výboru, počas ktorého

budú vybrané na realizáciu malé projekty predložené v rámci prvej výzvy na predkladanie žiadostí vyhlásenej EZÚS TATRY je naplánované na druhý štvrtrok 2024.

Rokovalo Zhromaždenie EZUS TATRY

Štefan Bielač, predseda EZUS TATRY

Dňa 15.12.2023 sa v Dome poľsko-slovenskej spolupráce v Nowom Targu uskutočnilo zasadnutie Zhromaždenia Európskeho zoskupenia územnej spolupráce TATRY (EZÚS TATRY). Rokovanie viedol predseda zhromaždenia Štefan Bielač spolu s Bogusławom Waksmundzkim.

Rokovania sa zúčastnil za slovenskú stranu aj nový člen zhromaždenia EZÚS – zástupca Prešovského samosprávneho kraja Ján Kocák.

Predmetom rokovania boli:

- Informácie o riadení Fondu malých projektov v rámci programu Interreg Poľsko – Slovensko 2021-2027, keďže EZÚS je správcou tohto fondu
- Informácie o aktivitách EZÚS za obdobie 2. polrok 2023
- prerokovanie finančnej situácie EZÚS vzhľadom na jeho základné úlohy ako aj realizáciu budúcich vlastných projektov v roku 2024

Riaditeľka EZUS TATRY Agnieszka Cichorska (Pyzowska) oznámila ukončenie funkcie riaditeľky z osobných dôvodov k 31.12.2023. Zhromaždenie EZUS zvolilo za nového riaditeľa Michala Stawarského s účinnosťou od 01.01. 2024. Na záver

predseda Štefan Bielač v mene všetkých poďakoval Agnieszke Cichorskej za 10 rokov výkonu funkcie riaditeľky EZUS - za jej vysoko profesionálny, odborný a zároveň ľudský prístup. Agnieszka, Ďakujeme!

Stretnutie členov Rady Združenia Euroregiónu Tatry

Lívia Jakšová, riaditeľka Združenia

Dňa 18. decembra 2023 sa uskutočnilo stretnutie členov Rady Združenia EUT prostredníctvom platformy „on-line“. Prítomných bolo 5 členov z celkového počtu 8 (p. Zmarzláková, p. Kormaníková, p. Jakšová, p. Tomko, p. Kavka), na základe čoho p. podpredsedníčka Magdálana Zmarzláková zhodnotila, že je splnená uznávaniaschopnosť a rokovanie mohlo pokračovať. Odovzdala slovo Lívii Jakšovej, riaditeľke Združenia, ktorá na zasadnutí zastupovala p. Ferenčáka, predsedu Rady Združenia EUT. Prebehla kontrola úloh, ktorá bola predovšetkým venovaná príprave a organizácii Slovensko-poľského hospodárskeho fora, kde uviedla, že akcia je úspešne za nami a k vyúčtovaniu sa vráti v ďalšom bode programu, ktorým hneď pokračovala. Uviedla, že v tomto roku sa nám podarilo získať finančnú podporu vo výške 7 000€, z toho 3000€ prispievajú každoročne veľvyslanectvá a 4 000€ sa nám podarilo zabezpečiť z Programu Interreg Poľsko – Slovensko vďaka podpore Spoločného technického sekretariátu. Celkové náklady na fórum boli vo výške cca 8 000€ z čoho náš vklad predstavoval 1 000€. Riaditeľka tiež informovala o vstupe dvoch nových členov do Združenia a to obec Rakúsy a obec Mlynčeky. Uviedla, že do Združenia sa vráti aj mesto Dolný Kubín, avšak kôli chýbajúcim materiálom prebehne jeho prijatie za člena prostredníctvom hlasovania per-rollam. Prebieha aj rokovanie so Spišským Podhradím, ktoré má záujem tiež vstúpiť do Združenia. Pri ďalšom bode Lívia Jakšová predstavila stav finančných prostriedkov na bankových účtoch a v pokladnici. Predstavila tiež položkovitý rozpočet na rok 2024 a doplnila že v rozpočte neuviedla projektové výdavky a projektové príjmy n akol'ko zatiaľ nemáme schválený žiadny projekt a tento rozpočet sa v priebehu roka môže upravovať. V závere stretnutia podpredsedníčka poďakovala za účasť a popriala všetkým krásne prežitie Vianočných sviatkov!

Mesto Dolný Kubín bude od 01.01. 2024 pokračovať ako člen v Združení EUT!

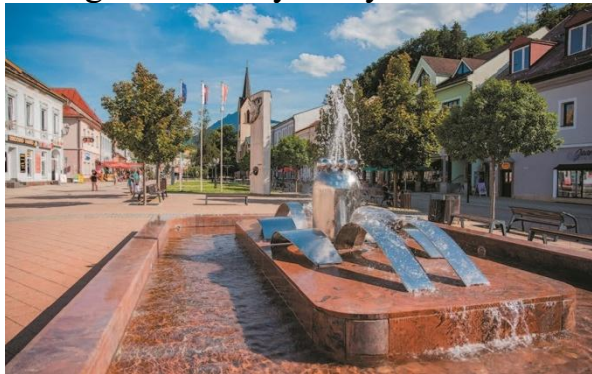
Lívia Jakšová, riaditeľka Združenia EUT

Od 01.01. 2024 sa mesto Dolný Kubín po kratšej prestávke vráti ako člen Združenia Euroregiónu Tatry. Je to pre nás výborná správa, nakoľko mesto Dolný Kubín spolu s ďalšími mestami patrí medzi zakladajúcich členov Združenia a stálo pri jeho zrode. Pri tejto príležitosti sa upevní naša základňa a podľa doplnených Stanov bude mať tiež mesto zástupcu v Rade Združenia. Rada tak bude pozostávať z deviatich zástupcov, ktorí budú rozhodovať v prospech členov. Na území

mesta sa nachádza niekoľko významných archeologických lokalít prevažne z mladšej doby bronzovej (ľud lužických popolnicových polí). O pobyte slovanských obyvateľov sú známe doklady z 9. storočia nášho letopočtu. Opevneným hradiskom boli už vo veľkomoravskom období Trniny. Pôvod názvu Kubín odvodzuje jazykovedec Rudolf Krajčovič od označenia priestoru, ktorý zahaľujú kúdoly dymu v čase spaľovania koreňov a zbytočnej dreveniny na klčovisku rúbaniska; v stredoveku z historického názvu Klubín vznikol názov Kubín s orientačnými prívlastkami podľa polohy Nižný a Vyšný, neskôr Dolný a Vyšný. Reálnosť výkladu potvrdzuje názov neďalekej obce Poruba (výrub lesa, rúbanisko). Kubín sa prvýkrát spomína roku 1325 v listine, ktorou turčiansky konvent potvrdil zmenu majetkov a získanie osady Vyšný Kubín zemepánom z Liptovskej Revúcej. Z toho vyplýva, že v tomto období musel existovať aj Dolný Kubín. Presnejšia zmienka o Dolnom Kubíne je z roku 1381, keď medzi vyšnokubínskymi a dolnokubínskymi obyvateľmi, patriacimi k Oravskému hradu, vypukol spor o medze. V rokoch 1564 – 1578 mal Dolný Kubín len 10–11 usadlostí, pri zápise domov pre kráľovskú daň r. 1598 tu napočítali 34 domov. Obyvateľstvo bolo trvale viazané na pôdu, bez práva slobodného sťahovania. Obec spravoval richtár. Dolný Kubín je živé, rozvíjajúce sa mesto, v ktorom nechýbajú pracovné príležitosti. Medzi najvýznamnejších

zamestnávateľov patria firmy z oblasti strojárneho, kovospracujúceho a elektrotechnického priemyslu. V ostatných rokoch sa tu etablovali renomované spoločnosti vyrábajúce komponenty pre automobilový priemysel. Napriek štruktúre priemyslu patrí územie mesta aj okresu medzi oblasti málo zaťažené emisiami. Prispievajú k tomu moderné technológie spĺňajúce najprísnejšie ekologické normy. Vysokú úroveň

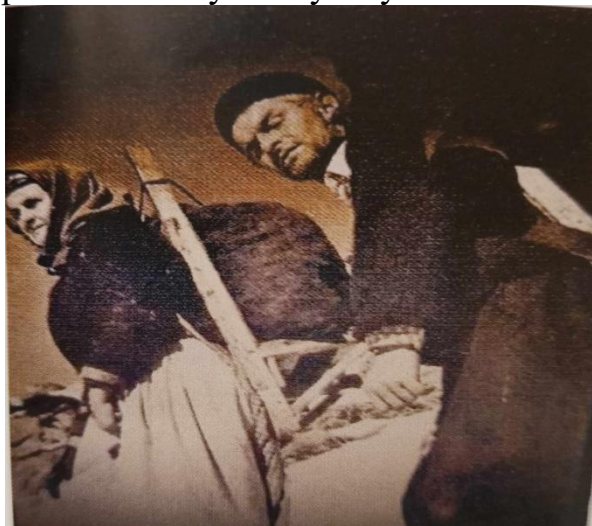

starostlivosti zabezpečuje pre obyvateľov zo širokého okolia špičково vybavená Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. Nádašihó–Jégého. Dolný Kubín poskytuje návštevníkom pomerne široký sortiment služieb. Priamo v meste sa nachádzajú ubytovacie zariadenia na rôznej kvalitatívnej i cenovej úrovni, od hotelov cez penzióny až po priváty. Tiché a útulné kaviarničky, štýlové reštaurácie, pizzérie, cukráreň – ochutnať môžete vône a chute domácej i svetovej kuchyne. Všade Vás radi privítajú a často prekvapia kvalitou služieb i príjemnou obsluhou.

Mária Hudačeková z Lendaku – Vysokohorská nosička

Lívia Jakšová, riaditeľka Združenia

Jej manžel Ondrej Hudáček bol bezpochyby najvýkonnejším nosičom svojej doby. Volali ho Kráľom nosičov vo Vysokých Tatrách. Na vyššie položené chaty vo Vysokých Tatrách

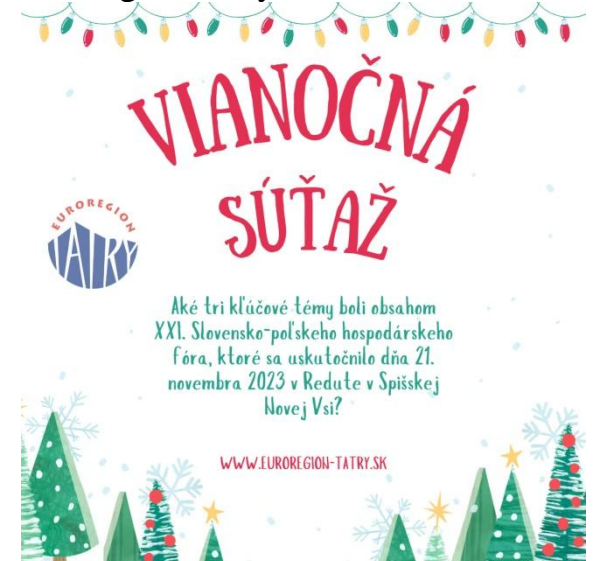

vyniesol tovar aj dvakrát denne. Jeho legendárnou vynáškou bola 137 kg ťažká pec, ktorú vyniesol z Hrebienka na Zámkovského chatu. Jeho manželka Mária, mama štyroch detí, začala vynášať na chyty až ako zrelá štyridsiatnička. Nosievala 30 i viac kilogramové náklady. Povrávalo sa, že s nosením tovaru na chaty spolu s manželom začala kvôli svojej žiarlivosti, aby jej neutekol s nejakou turistkou. Stala sa z nej významná nosička ženského pohľavia vo Vysokých Tatrách, nakoľko tento šport väčšinou robievali muži.

Spoznali sme výhercu Vianočnej súťaže!

Lívia Jakšová, riaditeľka Združenia

Od 11. Decembra do 20. Decembra prebiehala na facebooku Vianočná súťaž, ktorú vyhlásilo Združenie Euroregion Tatry.

Do súťaže sa zapojilo šesť osôb a dňa 20.12. (streda) prebehlo losovanie. Výherkyňou v tomto roku sa stala pani **Mária Dutková** zo Spišskej Novej Vsi, ktorá sa z výhry tešila ešte pred Vianocami, kedy jej bolazaslaná poštou. Srdečne Blahoželáme a tešíme sa opäť na ďalší rok!

NOVINY EUROREGIÓŇ TATRY

Vydáva Združenie Euroregión Tatry
Hradné námestie 30, 060 01 Kežmarok
Tel., fax: 00421 / 52 / 4523913
E-mail: info@euroregion-tatry.sk
www.euroregion-tatry.sk

Redakčná rada:
Lívia Jakšová - predseda
Ročník: III Číslo: 12
Periodicita: mesačník
Bezplatne určený pre členov
Združenia EUT

KEŽMAROK
MODERNÝ • DYNAMICKÝ • HISTORICKÝ

Rodinný Silvester

2023

ARÉNA KEŽMAROK

31. DECEMBRA

OD 15.00 HOD

PRIMÁTORSKÝ PUNČ,
KARNEVALOVÉ KORČUĽOVANIE,
AMC TRIO & ANDY BELEJ,
A & V BAND
A HUDOBNÁ PYROSHOW